

А К Т

**лісопатологічного обстеження лісових насаджень
Державного підприємства «Клавдієвська лісова науково-дослідна станція»
на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік**

30.07.2025

смт. Клавдієво-Тарасове

Згідно листа Державного підприємства «Клавдієвська лісова науково-дослідна станція» (далі - ДП «Клавдієвська ЛНДС») № 723/04 від 24.07.2025 року, згідно Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою КМУ №555 від 27.05.1995, комісією в складі: провідного інженера-лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Вікторії ШВЕНЬ, провідного інженера-лісопатолога ДП «Клавдієвська ЛНДС» Віктора ГАЙДИЛО, лісничого Клавдієвського лісництва Андрія СІКОРСЬКОГО, лісничого Луб'янського лісництва Петра ІВАШИНИ, проведене в період з 29.07.2025 по 30.07.2025 лісопатологічне обстеження насаджень ДП «Клавдієвська ЛНДС» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік.

Короткий таксаційний опис ділянок, що пропонуються для проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів наведений нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2015 року.

Результати обстеження:

Номер кварталу	Номер видилу	Площа видилу, гектарів	Номер ділянки	Площа, можлива для ВСП, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування								Причини призначення заходів
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар	Категорія захисності	

Клавдієвське лісництво

9	9	21.5	(11)	4.5	10C3+БП+ДЗ	82	0.64	1	27	30	410	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	15
10	1	5.1	(5)	3.8	10C3	81	0.74	1	27	32	442	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	10
36	7	6.7		6.7	10C3+ДЗ+БП	51	0.80	1A	22	28	380	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	5
36	10	0.2		0.2	10C3+ДЗ	51	0.60	1A	23	28	280	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	15
37	1	14.3	(5)	13.8	10C3K	56	0.80	1A	22	28	380	2	коренева губка, пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	10
38	12	0.8	(5)	0.3	10C3	81	0.70	1A	28	36	470	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	70
40	7	2.0		2.0	10C3+ДЗ+БП+ВЛЧ+ГЗ	71	0.70	1B	29	36	470	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	10

Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб. метрів на 1

42	16	4.0		4.0	8Д32С3+Г3	106	0.70	2	26	40	375	2	бронзова дубова златка, вузькотіла, дубовий заболонник, поперечний рак, несправжній дубовий трутовик	20
47	29	4.3	(13)	3.5	10С3+Д3+БП	86	0.60	1	27	32	375	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	5
47	30	3.5	(11)	1.9	10С3+Д3+БП	86	0.70	1	27	32	435	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	10
51	10	2.8		2.8	10С3К	66	0.70	1A	26	30	425	2	коренева губка, пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	10
51	11	1.9	(5)	1.2	10С3К+Д3+ВЛЧ	86	0.65	1A	29	36	440	2	коренева губка, пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	19
52	27	9.8	(6)	9.5	10С3К+Д3+БП	61	0.80	1A	24	26	435	2	коренева губка, пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	5
56	33	1.6		1.6	6С32БП2ОС+ВЛЧ+Д3	48	0.70	1A	22	26	280	3	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	5
60	19	2.7	(6)	2.2	10С3	91	0.70	1	28	32	465	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	10
62	33	1.0		1.0	7Д32С31БП	111	0.70	2	26	36	340	3	бронзова дубова златка, вузькотіла, дубовий заболонник, поперечний рак, несправжній дубовий трутовик	25
63	11	2.6		2.6	10С3+Д3+БП	95	0.60	1	29	36	415	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	10
63	20	11.0	(12)	1.2	10С3+БП+ВЛЧ+Д3	76	0.70	1	26	28	410	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	10
64	11	0.7		0.7	10С3+Д3	80	0.70	1A	28	32	450	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	10
64	12	3.0	(7)	0.2	10С3+Д3+БП	95	0.70	1	28	32	450	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	30
66	26	2.7		2.7	9С31БП+Д3+ДЧР	48	0.70	1A	20	22	270	3	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	5
70	21	2.2	(5)	1.9	10С3+Д3+БП	86	0.60	1A	29	36	410	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	5
73	14	1.3		1.3	8С32БП+ВЛЧ+Г3+Д3	76	0.60	1A	29	36	355	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	10
79	4	9.8	(6)	8.6	9С31Д3+Г3+БП+ОС+ВЛЧ	121	0.60	1	31	40	430	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	5
79	6	1.3		1.3	10С3+Д3+БП+Г3	83	0.60	1A	29	36	400	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	5
79	8	1.9		1.9	6С3(71)3С3(120)1ВЛЧ+Д3+БП+Г3	71	0.50	1A	26	32	290	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	25
80	33	0.4		0.4	10С3+Д3+БП+Г3	63	0.50	1A	24	28	260	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	5
83	9	3.8		3.8	8Д32Г3+Я3+БП+ВЛЧ+С3	141	0.60	1	31	52	330	2	бронзова дубова златка, вузькотіла, дубовий заболонник, поперечний рак, несправжній дубовий трутовик	15
83	11	0.7		0.7	10ВЛЧ+С3+БП+Д3+Г3+Я3+КЛЯ	81	0.70	2	23	30	260	2	променистий трутовик, несправжній вільховий трутовик	5
83	12	1.0		1.0	5БП2ВЛЧ1ОС2Г3+С3+Д3	71	0.70	1	25	36	220	2	бактеріальна водянка, березова губка, дубовий заболонник, променистий трутовик	5
84	5	2.6		2.6	6БП1ЛПД1ДЧР1КЛС1Г3+ВЛЧ	56	0.70	1B	26	30	220	2	бактеріальна водянка, березова губка, дубовий заболонник	10

37	9	3.4		3.4	8С31БП1ДЗ	66	0.70	1A	26	30	365	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	10
87	11	3.5		3.5	6ДЗ(101)1ДЗ(76)3С3+ЛПД	101	0.60	2	25	40	280	2	бронзова дубова златка, вузьколіта, дубовий заболонник, поперечний рак, несправжній дубовий трутовик	10
87	12	2.6		2.6	6ЛПД2ДЗ1С31БП+ДЧР	66	0.70	1	21	22	275	2	справжній та несправжній трутовики, бронзова дубова златка, вузьколиста, дубовий заболонник	25
Всього:	136.7			99.4										

Луб'янське лісництво

1	29	8.8	(7)	8.1	10С3+ДЗ	91	0.70	1	27	32	435	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	15
1	38	3.8.	(5)	1.8	10С3+ДЗ+БП	91	0.70	1	28	36	450	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	15
5	1	3.5		3.5	10С3+БП	81	0.60	1	27	32	370	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	15
6	5	13.5	(5)	6.0	8С32ДЗ+БП+ОС	81	0.70	1	27	32	370	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	20
6	20	0.8		0.8	8С31БП1ВЛЧ	86	0.70	1	28	40	360	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	40
7	12	6.3		6.3	6С32БП2ВЛЧ+ДЗ+ГЗ	71	0.70	1A	27	36	320	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	10
53	9	1.4	(4)	0.8	10С3+БП	81	0.70	1	27	36	445	2	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	45
Всього:	38.1			27.3										
Разом:	174.8			126.7										

При обстеженні насадження виявлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). У насадженнях в нижній частині стовбура на обкорованих деревах в районі товстої кори наявні звивисті повздовжні маточні та личинкові ходи великого соснового лубоїда (*Tomicus piniperda*). Також на повалених деревах в верхній частині стовбура в районі тонкої кори виявлено поперечні дугоподібні ходи малого соснового лубоїда (*Tomicus minor*). Під проекціями крон на підстилці знайдено від 10 до 15 шт/м² свіжих пошкоджених пагонів, що свідчить про значну чисельність популяції даних шкідників. Всихання та відмирання дерев зумовлене первинним заселенням великим та малим сосновими лубоїдами (*Tomicus piniperda*, *Tomicus minor*).

Також в деяких насадженнях діє осередок кореневої губки (КГ) *Heterobasidion annosum*, спостерігається дифузний характер всихання. Характерною візуальною ознакою є наявність поодиноких або куртинних повалених дерев та дерев, з помітним нахилом від вертикальної осі, внаслідок ураження грибом кореневої системи, викликаючи корозійно-деструктивний тип гнилі (строкату ситову). Зовнішні ознаки ураження, де активно проходить розвиток КГ, проявляються в зменшенні річного приросту, ажурності крон, укорочені хвої. Хвоя втрачає бліск, набуває блідо-зелений відтінок, легко осипається, пізніше жовтіє, буріє, передчасно опадає. В подальшому насадження заселились стовбуровими шкідниками (великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосновою златкою (*Phaenops cyanaea*), великою сосновою златкою (*Chalcophora intermedia*)).

дуба звичайногого (*Quercus robur L.*) виявлено відмираючі та сухостійні дерева, на яких спостерігаються сухобочини, гнилеві виразки, напливи та дупла, що є діагностичними ознаками гниття в стовбуру. На стовбурах є плодові тіла несправжнього дубового трутовика (*Phellinus robustus*) та справжнього трутовика (*Fomes fomentarius*), які викликають жовто-буру гниль стовбура центрального, або змішаного типу. Додатковою ознакою ураження вказаними трутовиками є суховерхість дерев, їхній пригнічений стан, знижений приріст. В обстежених насадженнях на стовбурах дуба виявлені личинкові ходи і льотні отвори, спричинені пошкодженням бронзововою дубовою златкою (*Chrysobothis affinis F.*), златкою зеленою вузькотілою (*Agrilus viridis L.*) та дубовим заболонником (*Scolytus intricatus*). Це викликає ослаблення та швидке відмиряння дерев.

Дерева вільхи чорної (*Alnus glutinosa*) уражені в нижній та середній частині стовбурів стовбуровими гнилями, несправжнім (*Phellinus tremulae*) та променистим трутовиками (*Xanthoporia radiata*). При цьому вже виникла і розвивається біла змішана гниль деструктивного типу, яка потім переходить у волокнисту. Деревина втрачає свої технічні якості і її руйнування під дією гриба проходить дуже інтенсивно, що значно знижує спроможність таких дерев перебувати у вертикальному положенні та здатність до вегетативного відновлення значно знижується.

Насадження берези повислої (*Betula pendula Roth.*), вже досягли стиглого віку і мають тенденцію до зниження загальної стійкості. Характерне утворення суховерхості, що досить швидко поширюється на всю крону. Негативний вплив вікових змін у берези суттєво підсилюється ураженням бактеріальною водянкою та, крім того, розвитком стовбурово-окоренкових гнилей, які викликані березовою губкою та несправжнім трутовиком, плодові тіла яких розташовані на висоті від 0,5 до 2,5 метрів.

В липових (*Tilia cordata*) деревостанах спостерігається ураження дерев несправжнім (*Phellinus tremulae*) та справжнім (*Fomes fomentarius*) трутовиками, присутність плодових тіл гриба на висоті від 0,5 до 3 метрів, є підтвердженням цьому.

Також у насадженнях спостерігаються дерева з виверненням коріння з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 3 до 6 м, підріваною кореневою системою, з нахилом стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, зламами верхівкової частини дерев. Характер пошкодження поодинокий та невеликими групами.

Для поліпшення лісопатологічного та санітарного стану насаджень ДП Славдієвська ЛНДС», комісія рекомендує провести захід з поліпшення санітарного стану лісів - вибірково санітарну рубку (ВСР) з інтенсивністю (окомірно) 5-70 м³/га у щезазначеніх насадженнях на загальній площі 126.7 га.

Призначенні ВСР провести у 2025 році згідно пунктів 6,7,9,10,13,14,16,19,22,23,26,27 Санітарних правил в лісах України та з урахуванням х вимог діючого лісового та екологічного законодавства.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів є стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить

вень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколошню екологічну ситуацію в цілому.

Представники комісії:

Провідний інженер-лісопатолог ДСЛП
«Київлісозахист»

Провідний інженер-лісопатолог ДП
«Клавдієвська ЛНДС»

Лісничий Клавдієвського лісництва

Лісничий Луб'янського лісництва

Вікторія ШВЕНЬ

Віктор ГАЙДИЛО

Андрій СІКОРСЬКИЙ

Петро ІВАШИНА